

Bijen in gesprek met imker Hanssen (70) in het Limburgse Haelen

'Stel vooral veel praktische vragen'

Martin Schyns

In een prachtig gebied gelegen buiten het Limburgse dorp Haelen aan de rand van het Leudal ligt het huis van G. Hanssen. Zijn bijenstal staat op een rustig plekje met de rug tegen het bos en het front naar de zon. In de streek staat hij bekend als een bekwaam imker met jarenlange ervaring. Aan het begin van het interview maakt de heer Hanssen (70) duidelijk hoe hij over BIJEN denkt: 'Ik zou graag wat meer praktische zaken in BIJEN willen zien dus stel vooral veel vragen op dat gebied'.

Op mijn vraag hoe lang hij al bijen heeft, wordt met een grijns op het gezicht geantwoord: 'O, ik heb al een heel tijdje bijen. Officieel begon ik met bijen tijdens de oorlog: De tabaks-bonnen konden we in die dagen goed gebruiken als ruilmiddel! Voor de oorlog had ik ook al bijen, dus hou het maar op een dikke 55 jaar'. Op de lagere school werd het imkeren al gepropageerd door onderwijzer Timmermans die ook bijenteeltleraar was. Er was toch niets te doen voor de jeugd en als je iets kon doen wat iets opleverde was dat mooi meegenomen. Ook heeft hij in de beginjaren veel geleerd van ervaren korfimmers. Zo is er bijvoorbeeld iets wat hij een korfimker vaker zag doen dat hij nu zelf nog steeds toepast. 'Een geschepte zwerm kun je op de vliegplank van een bevolkte kast gooien en dan trekt hij in de meeste gevallen naar binnen. Dit werd in de korfimkerij vaak toegepast'.

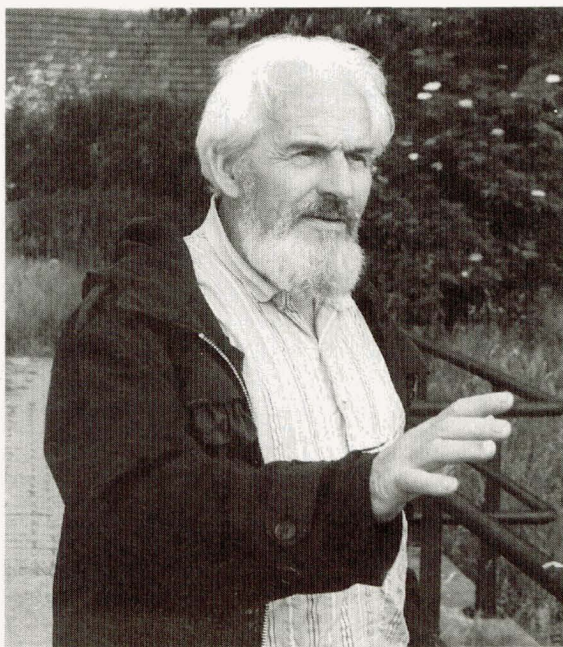
'Ik kan je nog iets vertellen wat niet veel imkers zullen geloven. Ik heb een keer zien gebeuren dat een zwerm in een bevolkte kast naar binnen vloog! Dat mag je gerust opschrijven, want ik heb het zelf zien gebeuren.' In dit kader wil hij nog iets kwijt: 'Ik ben ervan overtuigd dat een stille moerwisseling vaker voorkomt dan men denkt. De oude moer legt gewoon door tot de jonge bevrucht is en het van haar voorgangster overneemt. Er kan wel even van een situatie sprake zijn met twee bevruchte moeren naast elkaar!'

We komen te spreken over het merken van moeren. Zelf moeren merken doet hij nooit. Dit is de moeite van de enorme verstoring niet waard. Ook van koninginnteelt moet hij niets hebben. 'Honing

oogsten kun je ook van een gewoon volk met een goed leggende moer. Het is zaak om met zo weinig mogelijk inzet en vooral tijd zoveel mogelijk uit je bijen te halen. Als ik dan met 50 à 60 volken ook nog moet gaan koninginnetelen ben ik erg veel tijd kwijt. Ik geloof niet dat ik dan betere bijen zou hebben'. Het enige wat de heer Hanssen wel doet ter verbetering van zijn bijen is af en toe een volk kopen om inteelt te voorkomen. Hij heeft het wel eens meegemaakt dat toen hij zijn bijen in een afgelegen gebied had staan dat er afwijkingen aan de ogen van zijn bijen ontstonden. Dit werd toegeschreven aan inteelt.

Terloops valt het woord kastkaarten. 'Daar maak ik geen gebruik meer van. Als je die kastkaarten aan het einde van het seizoen bekijkt, wordt je er niet veel wijzer van. Het is iedere keer een momentopname als je de kastkaart invult en daardoor lijken sommige volken erg wispelturig. Wel maak ik af en toe een korte aantekening met een krijtje op de achterkant van de kast. Dat werkt in de praktijk prima'. De kasten die Hanssen gebruikt zijn heel speciaal: 'Ik liep al jaren met de gedachte te spelen om mijn Simplex- en

329

Spaarkasten te vervangen door een kast die speciaal ontworpen is voor de manier waarop ik imker. Dus aangepast aan de streek en praktisch met reizen. Zo heb ik deze kast ontworpen'.

Zonder zijn eigen kast te propageren zou de heer Hanssen graag zien dat er wat meer variatie ontstaat in het aantal typen kasten: 'Vooral wat het reizen betreft is de Spaarkast een onding. Jammer dat dit een standaardkast is geworden in Nederland. Ik heb vroeger wel lopen sjouwen met kasten op drie broedbakken. Een gewicht van 50 kg of meer is dan helemaal niet zeldzaam. Een ander nadeel is dat één Spaarkastbroedbak te klein is en twee broedbakken net te groot zijn voor het broednest. Met de komst van de varroamijt in Nederland besloot ik om varroabodems te gaan gebruiken. Toen heb ik de

330

knoop doorgehakt en heb meteen een kast gemaakt zoals die handig is voor mij. Het is meteen te zien dat over het ontwerp van deze kast goed is nagedacht. Het is een kleine solide vierkante kast die rondom dubbelwandig is. De wanden zijn rondom even dik en geïsoleerd met polystreen. Opvallend is dat door deze dubbelwandigheid de mogelijkheid ontstaat om de raampjes in twee richtingen op te hangen. Het is dus mogelijk om een lege bak willekeurig op de onderbak te zetten. Hij staat altijd goed. Er zit ook geen onder- en bovenkant aan. Ook in deze richting is een bak dus volkomen symmetrisch. De raampjes hebben een buitenmaat van 26,5 x 26,5 cm en ze zijn, op de bovenlat na, ook vierkant dus'. In plaats van afstandblikjes heb ik gekozen voor afstandhoutjes. Die hoeft je er niet af te halen wat flinke tijdswinst oplevert. Draden inspannen doe ik niet. Momenteel gebruik ik gegoten kunstraat die ik met een soldeerbout vastsmelt.' Dan vertelt Hanssen dat hij aan het experimenteren is met het ingieten van kunstraat direct in het raampje. Er zijn nog wat problemen maar het ziet ernaar uit dat ook dit in de praktijk een hele tijdsbesparing gaat opleveren. De dekplank is een paar cm dik en ook geïsoleerd. In het midden zit een gaatje waarop een voeremmer geplaatst kan worden. Aan de varroabodem valt op dat er een erg handige sluiting van het vlieggaat aan zit. Een metalen plaatje is U-vormig gebogen en scharnierend op de twee hoeken bevestigd. In dichtgeklapte toestand steekt het vliegplankje en de sluiting niet uit zodat er niets stuk gestoten kan worden.

Al met al is deze kast een juweeltje. Het gebruiksgemak straalt er als het ware vanaf. Ik ben de heer Hanssen alleen vergeten te vragen hoe dit nieuwe type kast heet. De Symmetrie-kast?

Vandalen aan het werk

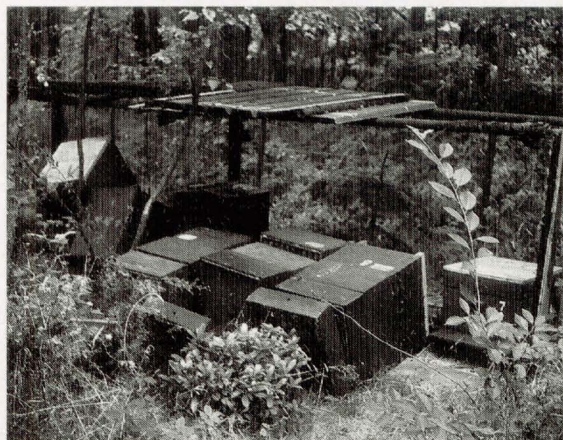
F. Peter Bohlmeier

De heer Dierking uit Valkenswaard constateerde op 1 september j.l. dat op zijn stuk grond, achthonderd meter buiten de bebouwde kom van Valkenswaard, grote vernielingen waren aangericht. De groenten en bloemen waren afgesneden of uit de grond getrokken en zijn bijenkasten waren, op twee na, omver geduwd,

Twee weken later waren nog twee volken in leven, broed en eitjes waren niet te vinden.

De vraag is of zijn volken de winter door zullen komen.

Een trieste zaak!

Rectificatie

Joop Beetsma

In het vierde en laatste deel van 'Nieuw Inzichten' van de heer R.P. Groeneveld in Bijen 3/11: 287-289 (1994), zijn de laatste woorden weggefallen. De laatste zin luidt 'Ook de koningin mag van mij haar oudherkomstige kroon en titel blijven dragen.

De vierde zin daarvoor wordt duidelijk wanneer er staat: 'De lezer zal zich herinneren, dat ik voor het volk-als-geheel, in plaats van het 'de bij' van Minderhoud en het grappige 'der Bien' van de Duitsers, de aanduiding 'de BIJ' gekozen heb.'

Bij het overtypen van de tekst zijn de hoofdletters van de laatste BIJ weggelaten. Hiervoor bieden wij onze excuses aan.